

Prædiken til 1. søndag efter trinitatis

Luk. 12, 13-21

Er der mere at sige?

Vi hører i lignelsen om den rige bonde en advarsel mod at lade sit liv styre af grådighed. Engang var grådighed én af de 7 døds-synder. I vores del af verden er grådigheden blevet italesat på en måde, så den fremstår i et andet lys: Vækst, udvikling eller simpelt-hen en nødvendighed, kalder vi den.

De økonomiske systemer giver vækst nogle steder og betyder fattigdom andre steder. Det er ikke så let at gennemskue, hvad der foregår, - heller ikke selvom skiftende "whistleblowers" til-syneladende laver kighuller ind i den verden, - men nogle af konsekvenserne ser vi måske. Grådigheden præger vores syn på både os selv og den jordklode, vi lever på.

Alt bliver en vare, der kan forbruges. Det præger også vores syn på, hvad rigdom er. Det er sikkert meget altmodisch at spørge: Må vi alt i vækstens "hellige" navn? Den må jo have en grænse, for vi lever ikke i uendeligheden. Døden standser væksten. Alligevel kommer den bag på os.

Tegneren Robert Storm P. har lavet en lille rammende tegning af den grådige holdning til livet. På tegningen ser vi manden med leen, som møder bonden ude på kornmar-

ken. Bonden tager piben ud af munden og peger på kornet, der er klar til høst. Så siger han til døden - manden med leen: "Se så at komme i gang!" Bonden ser ikke døden. Han ser leen. Han tror, at selv døden står i hans tjeneste som en vare, der kan øge hans rigdom. Her kommer han så til kort.

Men døden kommer ikke som en straf. Den kommer bare. Også i Lukas' fortælling om den rige bonde. Men der er mere at sige. Lignelsen vender op og ned på vores syn på arv. Den handler om, hvad rigdom er, og om hvem, der er rig, når livet og skaberværket ses i lyset af det, Jesus levede ind i verden. Jesus fortæller lignelsen til en mand, som klager over, at hans bror ikke vil skifte arven med ham. Og Jesus nægter at tage stilling til arv på den måde. Derfor fortæller han lignelsen om den storskydende rigmand og hans pludselig død. Sådan kaster han et befriende lys på vores forståelse af arv og rigdom.

Når vi arver fra et andet menneske, så overtager vi et stykke fortid. Der kan være en glæde ved at arve. "Se", sagde et barnebarn stolt, "jeg har arvet bedstefars gajoler". Man får et lille stykke liv, et stykke af en andens historie, når man arver.

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 339. 117. årgang
Maj 2016
ISSN 0901-2214

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Og der er en glæde ved at have ting, som minder én om et menneske, der har hørt med til ens livshistorie, minder én om, at man er en del af en større sammenhæng.

Et arvestykke minder os om, at vi har del i en historie, som rækker tilbage i tiden, og som går videre, når man selv er død. Der kan være en glæde ved at arve.

Men arven kan også låse os fast og blive en byrde. Den kan udvikle sig dæmonisk. Sommetider skal der kun et par sølvskeer og krystalglas til at splitte en familie ad. Eller arven kan holde én fast i en drøm om, at alt igen skal blive, som det var, da den døde levede. Det er det dæmoniske i arven: Fortiden får magten over nutiden. Døden får magten over livet. Og det er den magt, Gud gennemgløder med sin kærlighed, da han bliver menneske i Jesus fra Nazareth.

Dødens dæmoniske magt over os sættes ud af kraft. Derfor vil Jesus ikke tage stilling til mandens arvestrid, for i det liv, Jesus kommer med, skal ingen arve fortiden. Den har mistet sin betydning.

I det liv, som Jesus er og kommer med, er vejen tilbage for altid lukket. Fortiden, det, vi har samlet sammen af godt og ondt, er lagt bag os og har mistet sin betydning. Derfor er al snak om fortiden meningsløs, når det er Gud og Guds rige, der er på færde.

Til gengæld kommer der noget andet til syne: Det er Gud, der er rig.

Jorden, som bonden dyrker, dyrene, havet, græsgangene, kilderne med vand, børnene, alt, hvad vi lever i og lever af, det kendte og det fremmede, tilhører Gud. Og Gud lader det hele strømme til os i sin uendelige gavmildhed. Hans rigdom er hans livgivende

gavmildhed. Intet af det, vi skal leve af, holder han for sig selv. Heller ikke sig selv.

”Hvem skal have alt det, du har samlet?” spørger Gud i lignelsen den rige bonde. Og siden påskemorgen har svaret været, at det er der ingen, der skal. Hvad vi end slæber rundt på af byrdefuld arv, så er det ikke det, der bestemmer, hvem vi er. Vi skal ikke se os selv i lyset af det, der var - hverken det gode og fortjenstfulde, som vi gerne taler om, eller det onde, tunge og skamfulde, som vi forgæves prøver at skjule og glemme.

Det afgørende i vores liv er ikke den skæbne, vi har fået, eller den arv, vi har måttet påtage os, og som vi ikke kan løbe fra. Det afgørende er, at vi er gjort til Guds arvinger. Jesu liv, død og opstandelse, hans forsoning, hans dom, hans frelse – alt det, er vi arvinger til. Og alt det befinder sig ikke i det gamle, døde og fastlåste. Det lever og er i den fremtid, som altid er foran os, og som kaster sit evige håb ind i vores liv nu.

Sådan vendes vores livssyn om: Vi har det med at gøre rigdom til et spørgsmål om ejendom og økonomisk tryghed og sikkerhed, som vi selv må samle til os, men i virkeligheden – i Guds virkelighed – vendes bevægelsen om: Rigdom er gavmildhed: Guds gavmildhed, som flyder til os, og som gennem os skal sendes ud til ethvert andet menneske.

Du tilhører Gud. Hans barn er du. Det er den arv og gave, et menneske døbes på. Allerede nu skal du arve hans kærlighed, hans tro og hans håb. Han gør alting nyt, stiller nye krav og rækker os nye muligheder, når de gamle er misbrugt og opbrugt og taget fra os. Han skaber liv og tro, hvor vi kun kan se død og mismod. Den arv – det håb om, at

opstandelsen sker her og nu og engang, det er den rigdom, vi har fået at leve af og række videre med uforbeholden ødselhed og gavmildhed.

Amen

Marianne Østergård Petersen
Rinkenæs

Salmer:

752, 41, 435, 291, 69 v. 5-6, 724